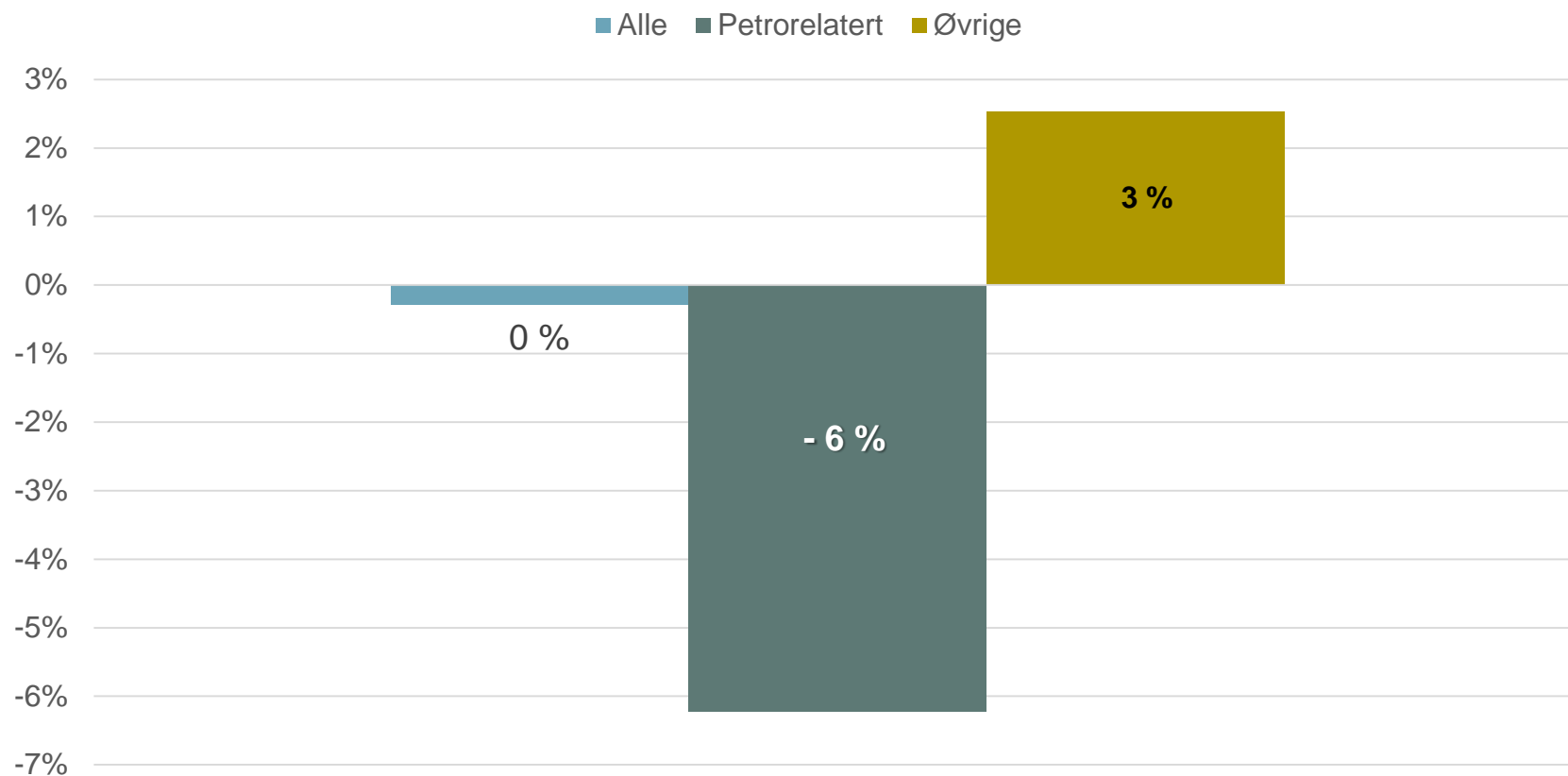

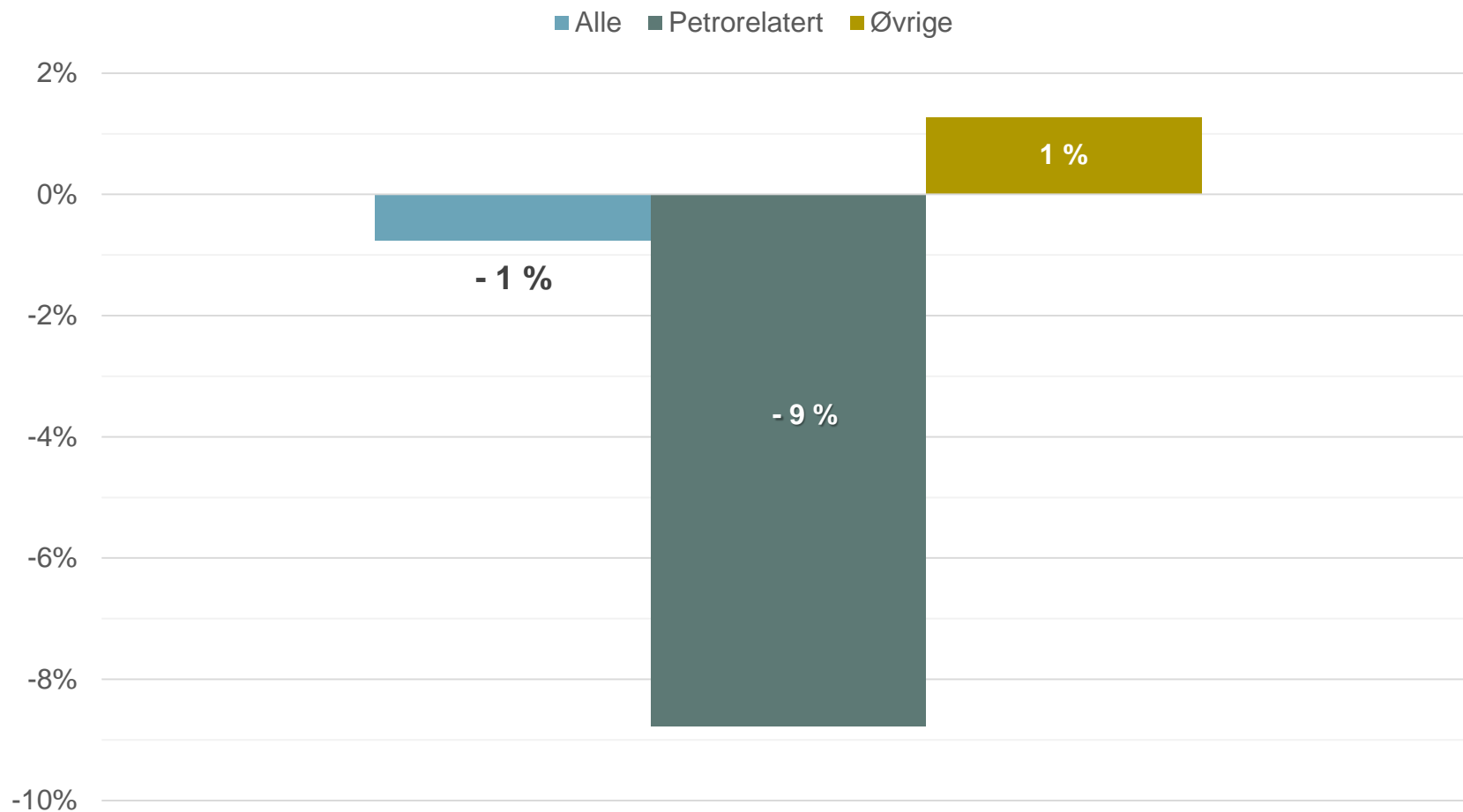
**Kvar går oljeindustrien, korleis vert
Vestlandet ramma og kva kan ein gjere?**

**Dir. Knut E. Sunde, Norsk Industri
Haramskonferansen 2016**

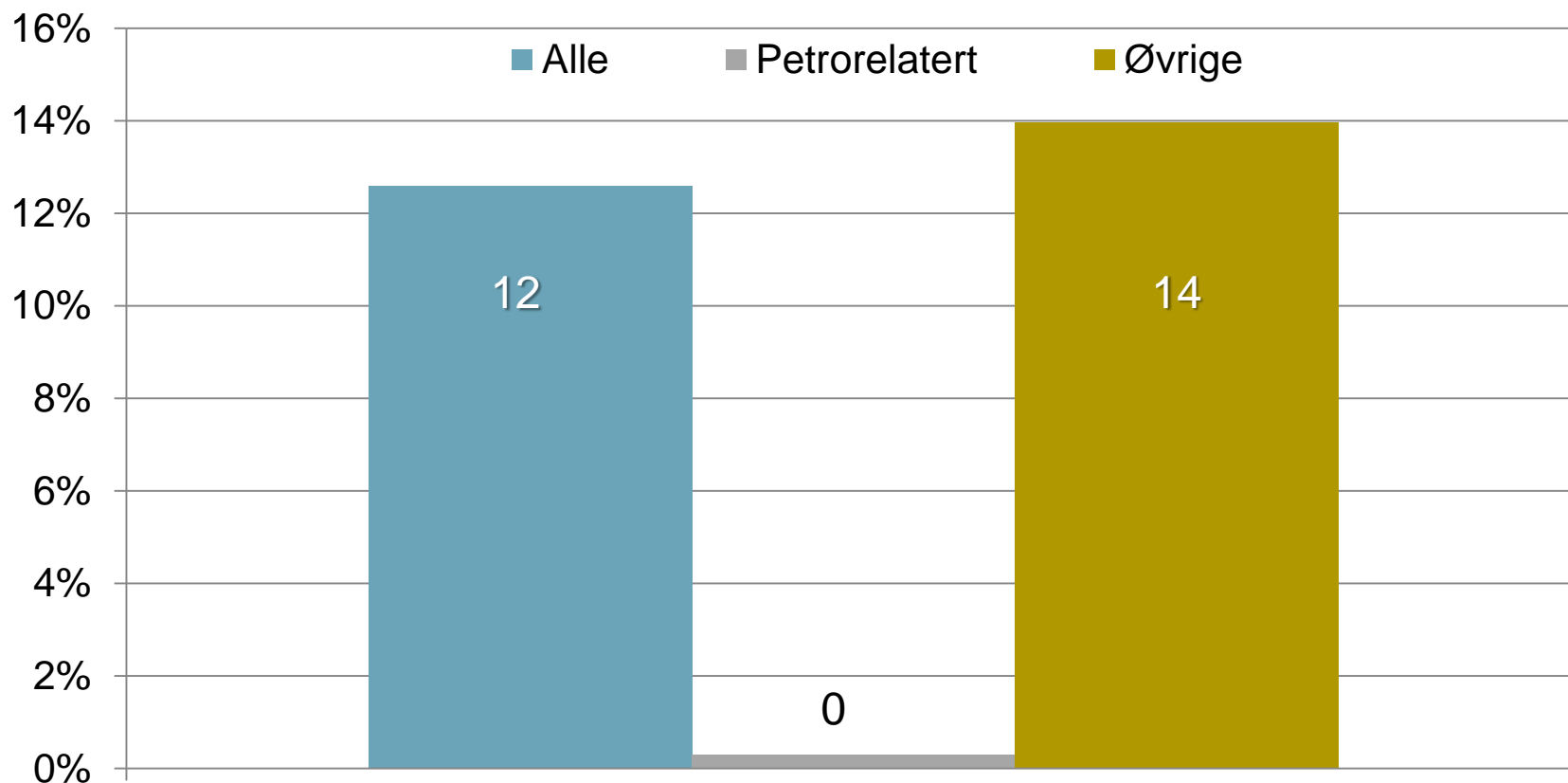
Vekst omsetning 2016

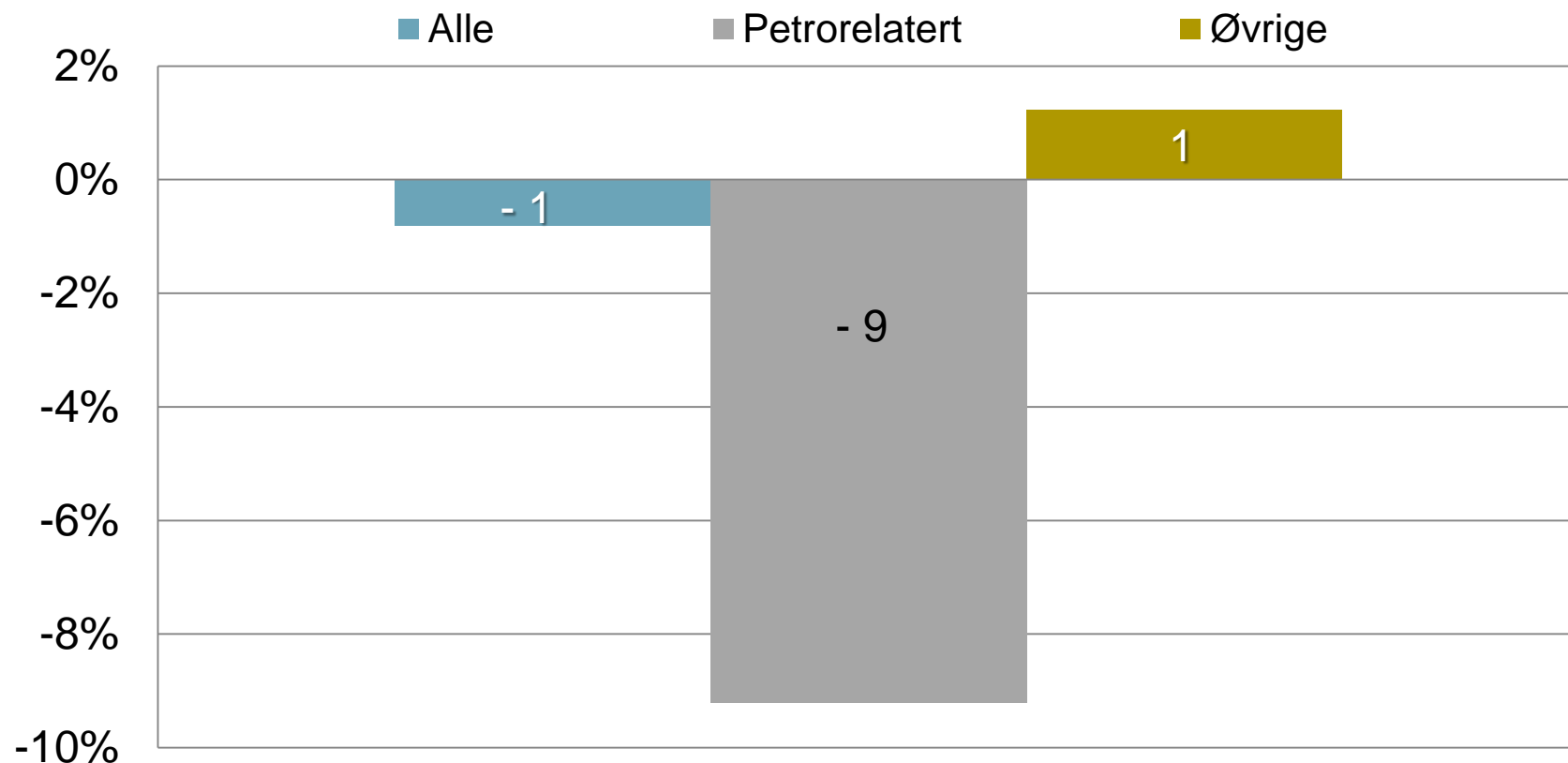
Vekst eksport 2016

Eksportvekst bedrifter med omsetning <100 millioner kroner

Eksportvekst bedrifter med omsetning >1 000 millioner kroner

10 prosent svakere kronekurs i fjor

- Gir økte eksportpriser
 - Men valutabinding demper/forsinker effekten
- Gir økte innkjøpspriser
 - Og flere ender i skvis da de ikke får økt utsalgspris
- Fører til økt valutalån i NOK
 - Hovedstolen øker og papirtap må tas i regnskapet

Svakere kronekurs (forts)

- Relativt sett favoriseres industri i Norge
 - Flere påpeker at utenlandske konkurrenter blør på det norske markedet
- Men man overlever ikke på det relative over tid
 - De som er skviset nå, uttrykker det sterkt
- Flere underleverandører i Norge har godt salgsvolum til norsk eksportindustri

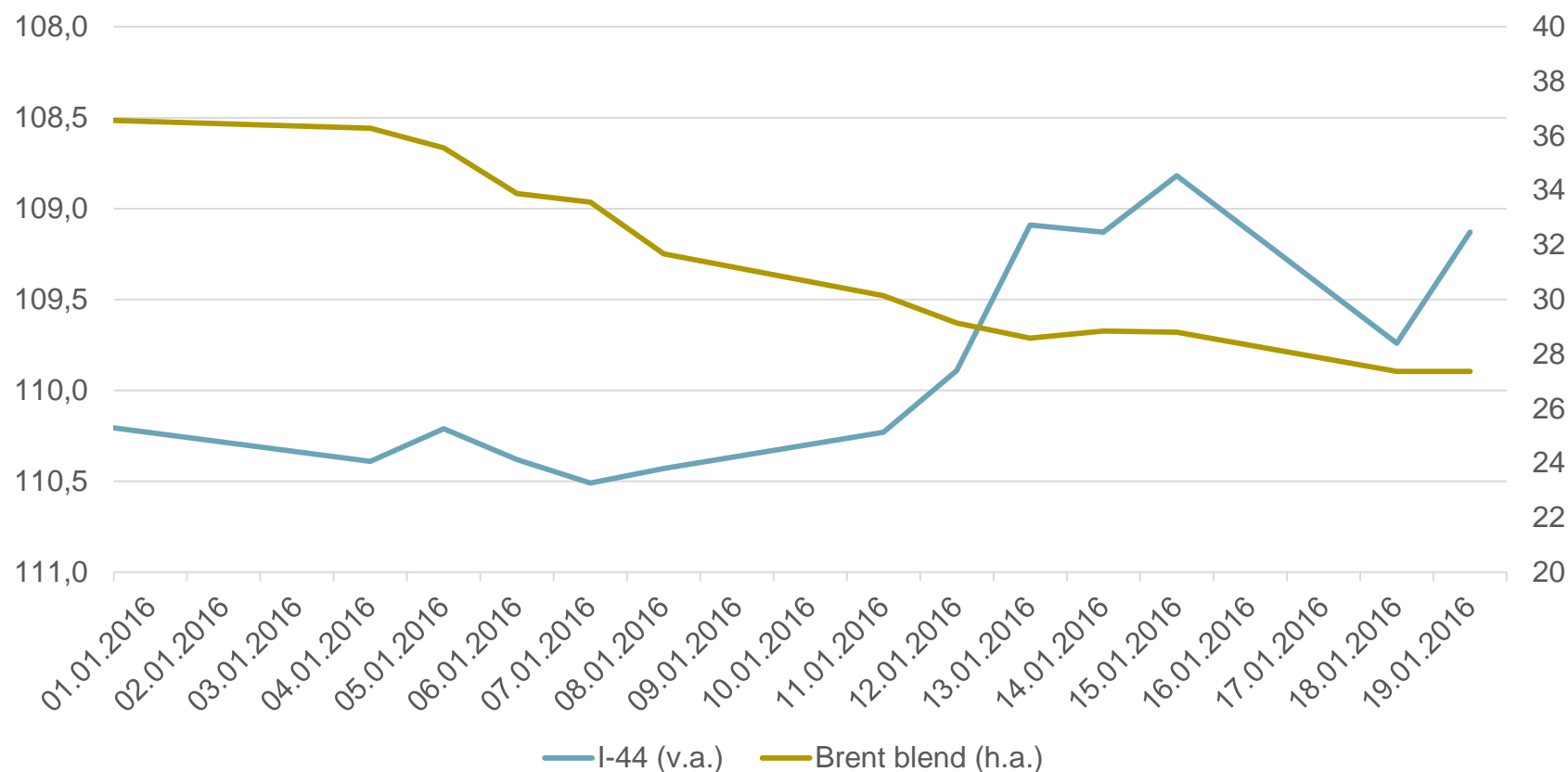
Oljepris og kronkurs (I-44) - samsvar

1. oktober 2015 – 19. januar 2016

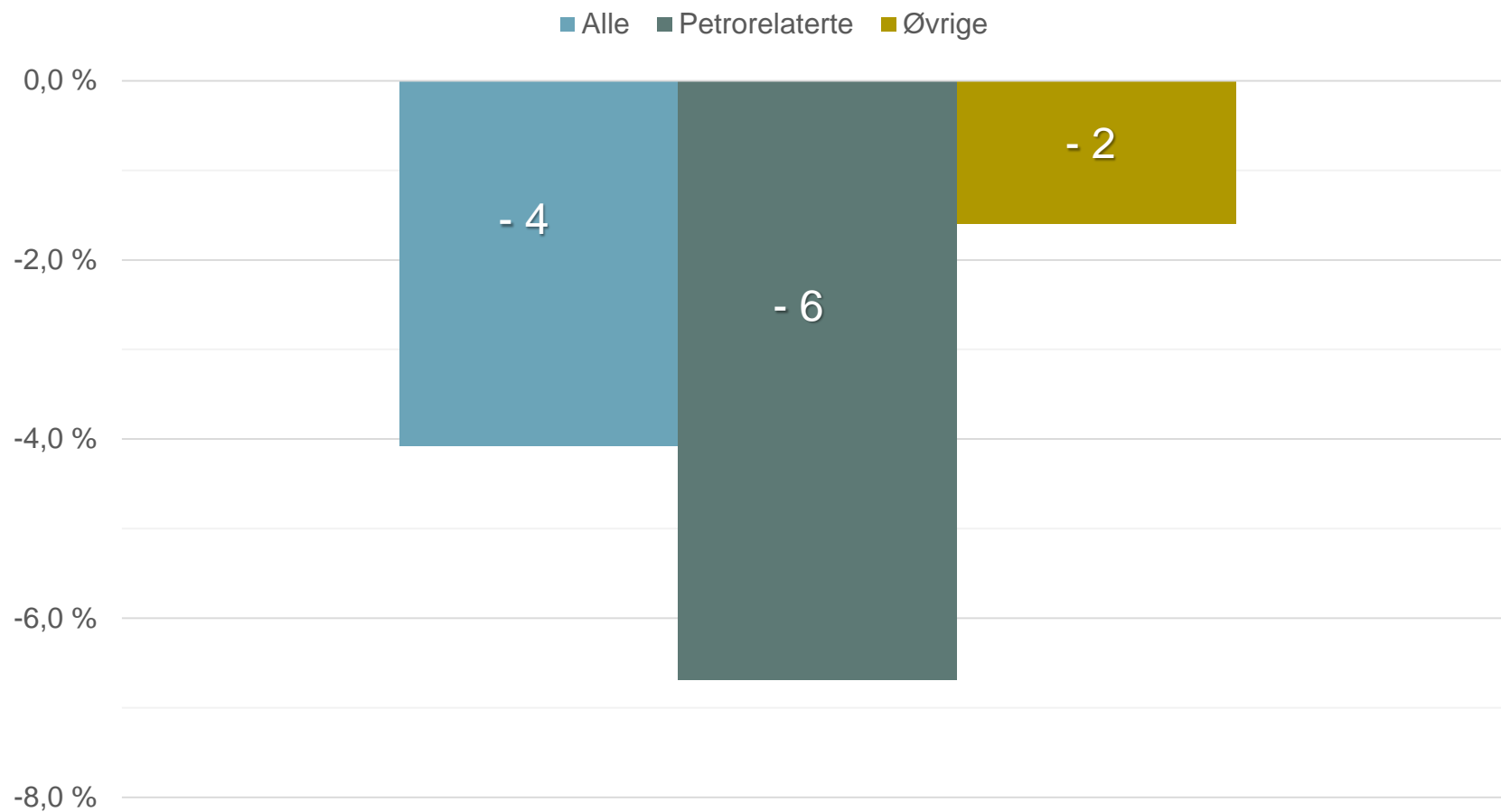

Oljepris og kronkurs (I-44) - brudd

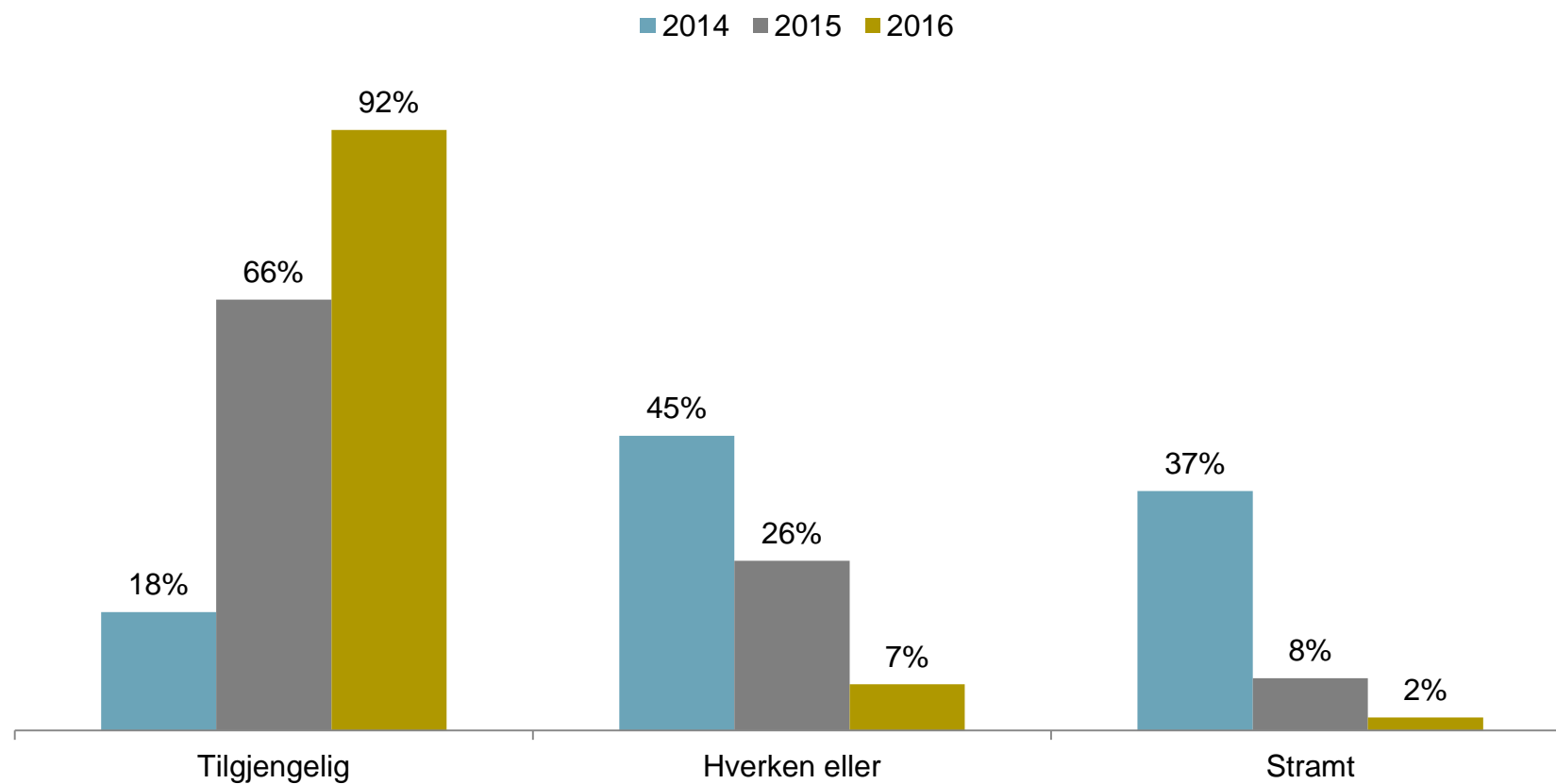
1.-19. januar 2016

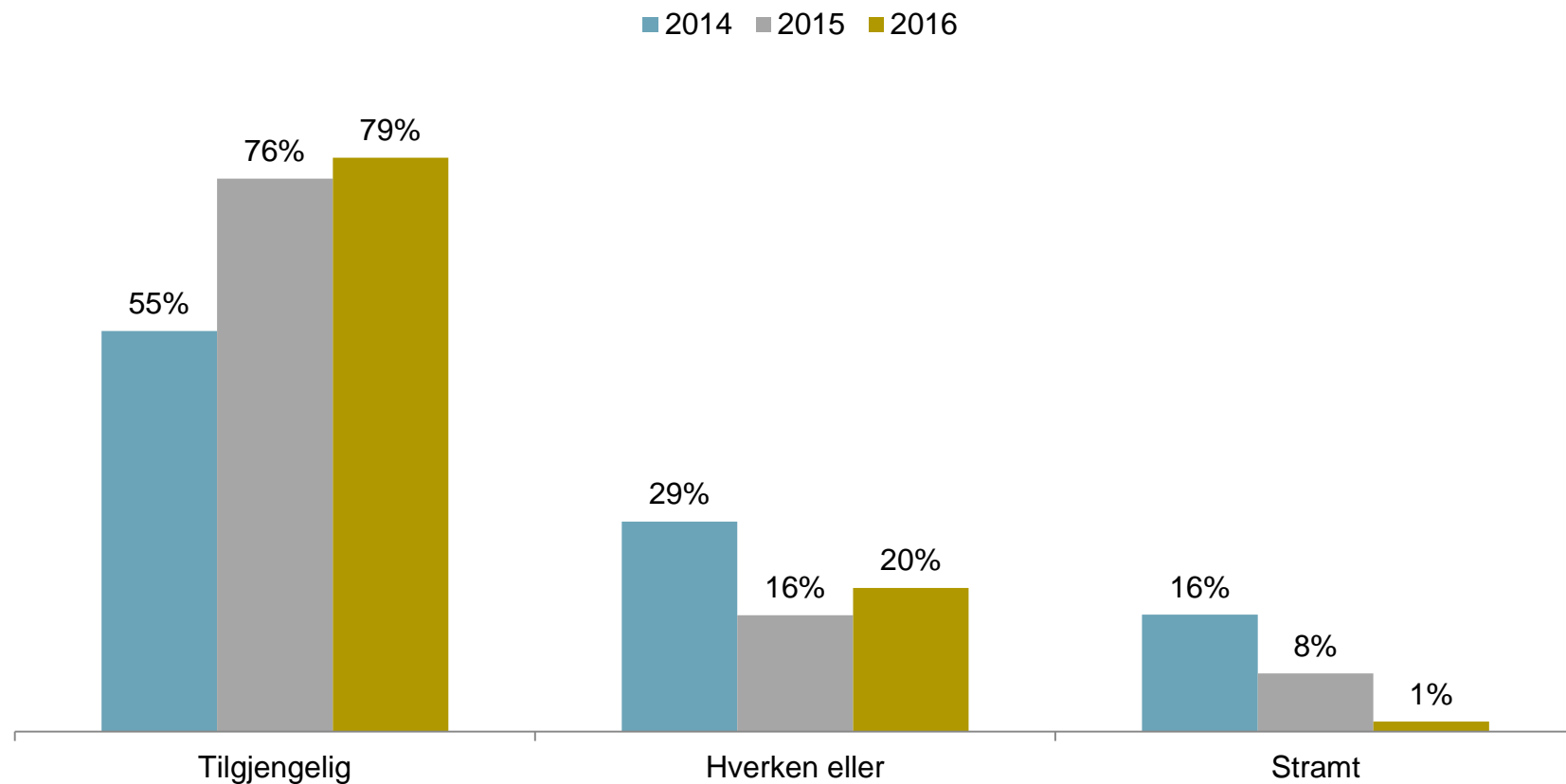
Redusert sysselsetting 2016

Tilgang på sivilingeniører/ingeniører

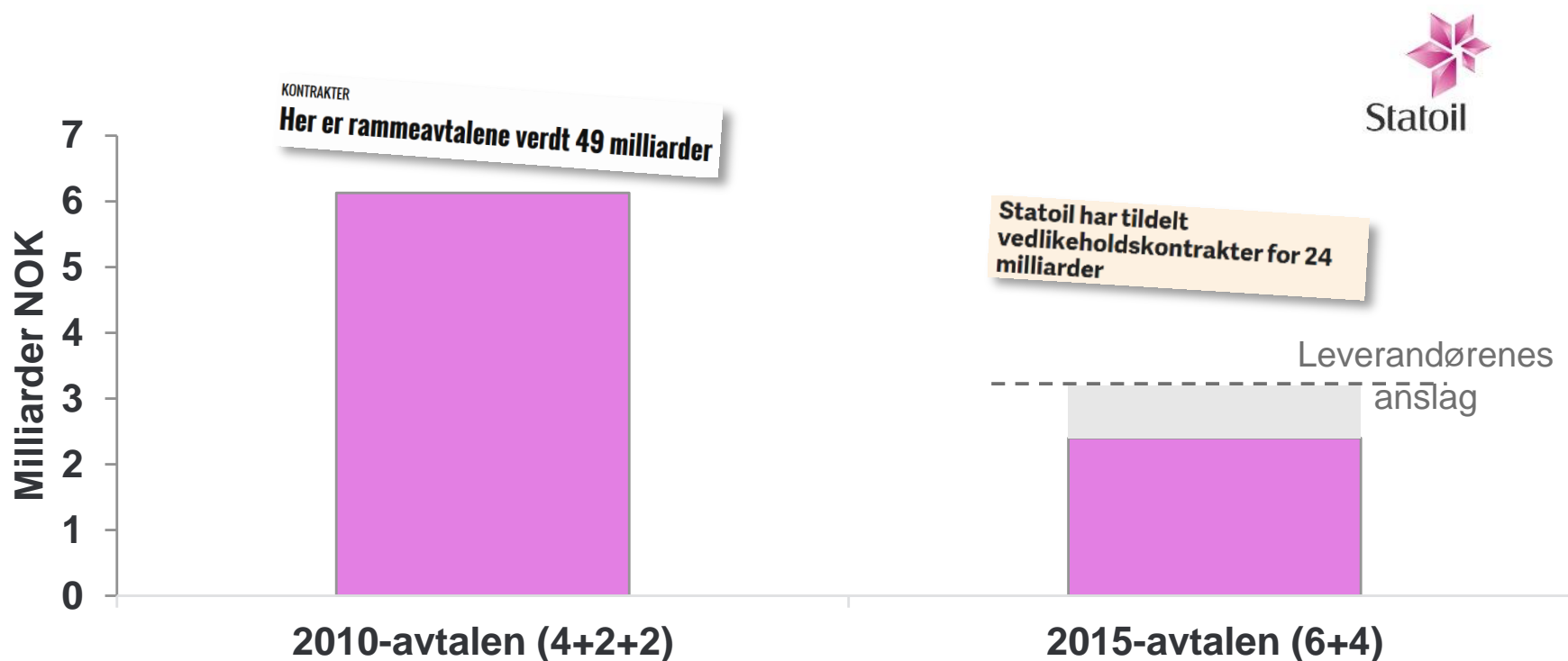

Tilgang på operatører

Kraftige kutt i V&M-kontrakter

Statoils årlige kontraktbeløp for vedlikehold og modifikasjon (V&M)

Situasjonen i oljeklyngen

- De som selger 100 prosent til olje/gass: Nedbemanner samt økt konkurransekraft i verdikjeden
- Johan Sverdrup kom beleilig
- Prøver å vri seg rundt: Nedbemanner, prøver å få fotfeste i andre bransjer
- Blant disse bedriftene trenger noen å nedbemanne mer, andre lenger permitteringsordning
- De fleksible, med flere markeder å spille på: Har for lengst snudd seg rundt
- Oppdrettsnæringen mest nærliggende - og den etterspør nå ny teknologi

52 ukers permitteringslengde

- De som skal nedbemanne, nedbemanner
- Deler av leverandørindustrien har oppdrag lenger fremme
- Ekstra uker vil kun benyttes av de mest relevante, fra Kristiansand til Kristiansund
- Overdrevne regnestykker på hva dette koster
- Argumentet om innelåsing av arbeidskraft er teoretisk
- Historisk hyppige endringer i regelverket

Den digitale verktøykassen gir merverdi

Roboter

Skyteknologi

Big Data

Cyber-fysiske systemer

Sensorteknologi

3D-printing

Simulering/virtualisering

Visualisering

IT-sikkerhet

Sensorteknologi

- Mye i bruk i dag
- Gir verdi mht tilstand, vedlikehold mm
- Økt potensial oppstår når datafangsten fra sensorene går til produktutvikling, prosessoptimalisering mm
- Og når datafangsten fra hele verdikjeden – Big Data – brukes til å utvikle nye forretningsmodeller, tjenester og verdikjeder

Roboter

- Brukt i årtier, få bransjer
- Økt funksjonalitet, enklere programmering
- Velegnet for småserieproduksjon og skreddersøm
- Vil bli brukt på flere områder, i flere bransjer
- Gir økt produktivitet og kvalitet

3D-printing

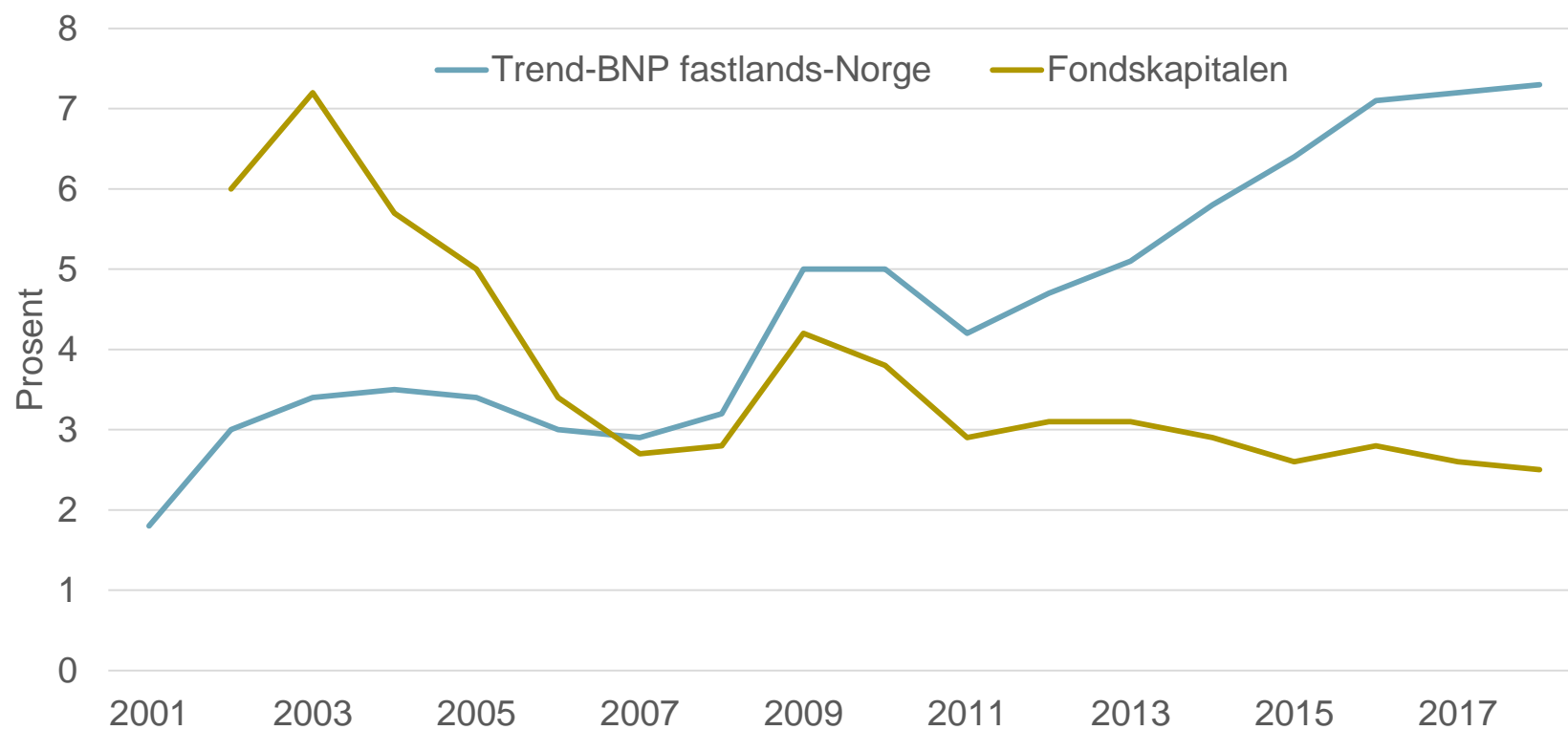
- Brukes av noen – mest til prototyper
- Gradvis mer til fremstilling av verktøy, reservedeler mm
- Langsom, uegnet for masseproduksjon
- Gir høyere funksjonalitet og kompleksitet
- Egnet for skreddersøm av mindre serier

Og medlemmene?

- Spørreundersøkelse, svar analysert av Sintef
- "Banebryterne viser vei"
- Strekk i laget
- God teknologioverføring mellom bransjer og informasjonsdeling i verdikjeden
- Kompetansepåfyll
- Felles test- og opplæringsfasiliteter

Rapporten er vårt første innspill til regjeringens Industrimelding.

Strukturelt, oljekorrigert underskudd vs. BNP og oljefondet

Lånemarkedet

- Lavt/lavere rentenivå utfordrende
- Finanstilsynets reguleringer treffer?
- Bankene i ferd med å stramme til
- Lånegarantiordning utenom statsstøtteregelverket

Skattereformer i kø i 2016

- Selskapsskattesats ned, hvor mye?
- Rentebegrensningsordningen svir, særnorsk
- Startavskrivning på industriens maskiner
- Eiendomsskatt på industriens maskiner
- Formuesskatt på arbeidende kapital

Målsettinger som følge av Paris-avtalen

2030

- Mest sannsynlig forpliktelser i tråd med EU
- Kvotepiktig sektor: 43 prosent kutt
- Ikke-kvotepiktig sektor: 0-40 prosent kutt

2050

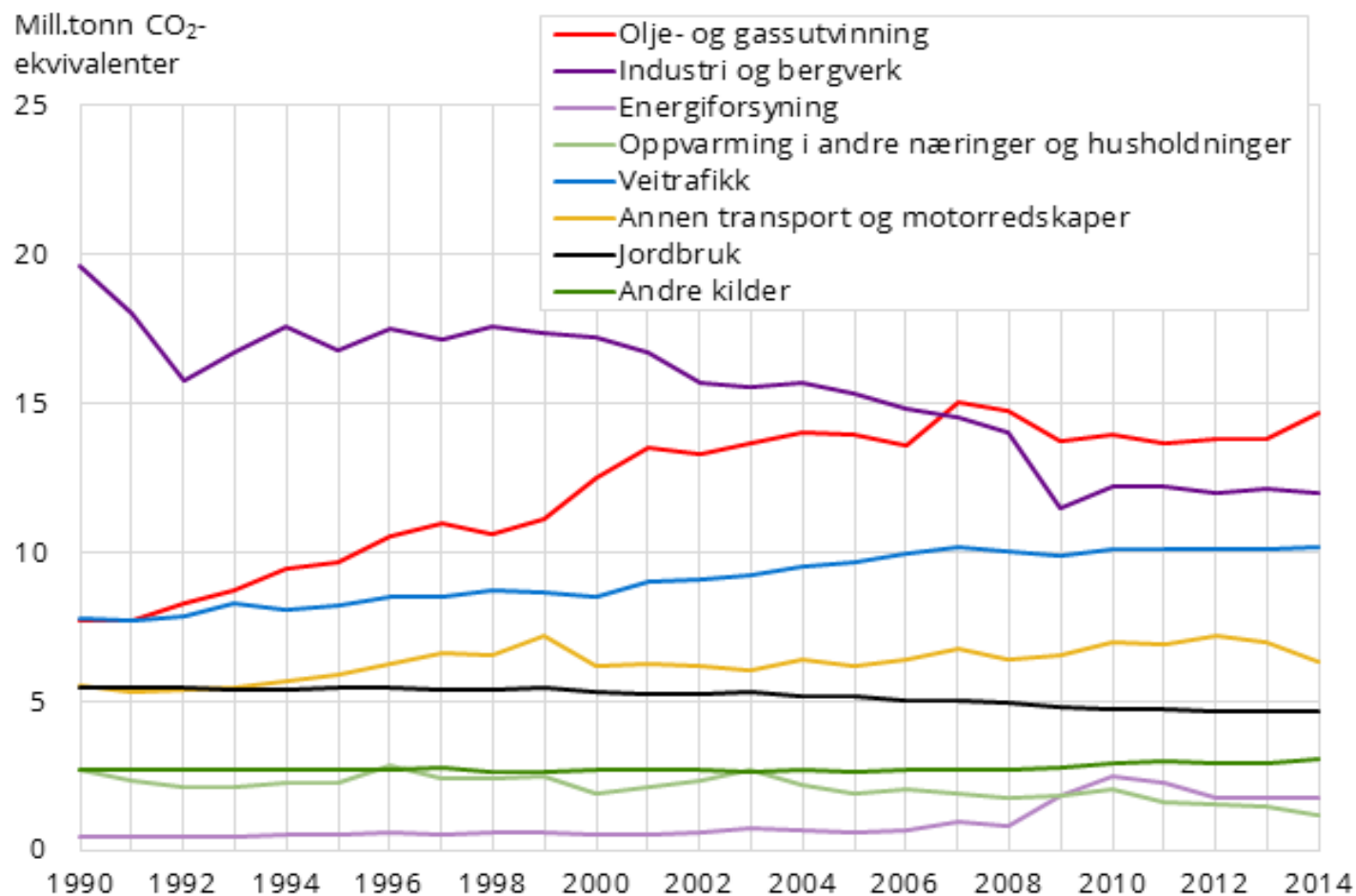

- Stortingets klimaforlik
- Karbonnøytralitet innen 2050
- Begrepet «karbonnøytralitet» kan i prinsippet bety flere ting

Veikart for prosessindustrien

- Ekspertutvalget for grønn konkurransekraft har invitert Norsk Industri til å utforme et veikart for prosessindustrien.
- Hvordan opprettholde verdiskapingen i prosessindustrien samtidig som vi når visjonen om nullutslipp eller karbonnøytralitet i lavutslippssamfunnet i 2050?
- Hvilke teknologiutviklingsløp må gjennomføres og hvilke teknologigjennombrudd må til?
- Hvilke virkemidler må til for at nye løsninger skal utvikles og være kommersielt tilgjengelige?

Store reduksjoner av klimagasser i industrien

Industrien satser

Det pågår flere innovative utviklingsprosjekter i kraftforedlende industri. Med de rette rammebetingelsene og langsiktige industripolitiske signaler vil disse danne grunnlag for en fremtidsrettet industriutvikling i Norge.

Eksempler:

- Hydros pilot på Karmøy
- Tizirs hydrogenprosjekt i Tyssedal
- Elkems biokarbonprosjekt
- Alcoas pilot for karbotermisk produksjon av aluminium
- Norcems CCS-prosjekt
- Borregaards Exilva-prosjekt

Lønnsoppgjøret 2016

Fellesforbundet anbefaler et forbundsvist oppgjør

Fellesforbundets krav:

- Sikre kjøpekraft
- Krav til innskuddsbasert tjenestepensjonsordning
- Innleie – mer innflytelse av tillitsvalgte
- Reise kost og losji

Lønnsoppgjøret 2016 (forts)

Norsk Industris posisjon:

- Lønnsevne avgjørende
- Tjenestepensjon skal ikke tariffestes
- Innleie avgjørende for industriens fleksibilitet
- Bestemmelsene om reise, kost og losji mv for arbeidstakere sendt på oppdrag utenfor bedrift blir sentralt tema

Industri 4.0/Industri Futurum

- Industrien er positiv til nye muligheter
- Teknologioptimister
- Krever investeringer og kompetanseløft
- Gir nye muligheter til industriell aktivitet i Norge
- Fortsatt hard internasjonal konkurranse